समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

নৱম শ্ৰেণীৰ পাঠ্যপুথি

সমাজ বিজ্ঞান

ইতিহাস

পাঠ - ৪

মানৰ অসম আক্ৰমণ

অংশ – ২

অনামিকা দাস

মানৰ আক্ৰমণ

মানৰ প্ৰথম আক্ৰমণ ১৮১৭

- বদনচন্দ্ৰ বৰফুকনে বদৌপায়াৰ প্ৰায় ৮০০০ জনীয়া সৈন্যবাহিনীৰ সহায়ত পাটকাই হৈ অসমত প্ৰৱেশ কৰে।
- ব্ৰহ্মদেশৰ কৰতলীয়া ৰজাৰ পৰা আৰু ৮ হাজাৰ সৈন্যই ব্ৰহ্মদেশ সেনাবাহিনীত যোগদান কৰে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

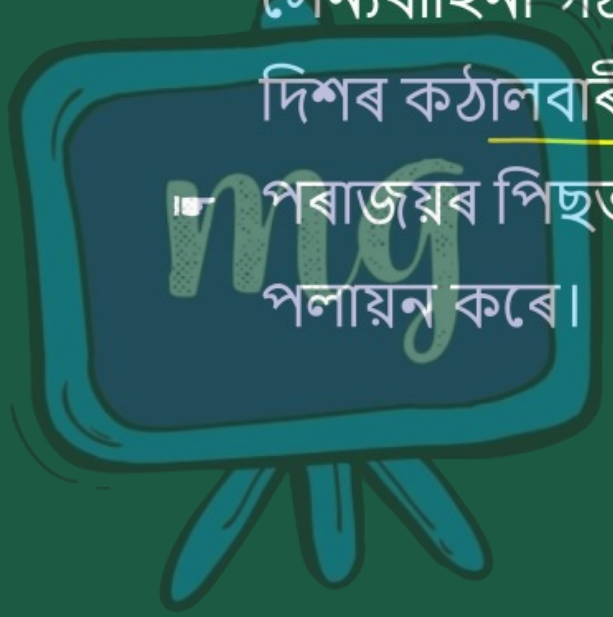
- পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁয়ে মানৰ আগ্রাসন ৰোধ কৰিবলৈ দামান গগৈ আৰু হাও বৰাৰ নেতৃত্বত সেনাবাহিনী পঠিয়াইছিল।
- ঘিলাধাৰীত এখন যুদ্ধ হৈছিল, য'ত বদনচন্দ্ৰৰ অধীনস্থ মান সৈন্যই বিজয়ী হৈছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- আহোমৰ পৰাজয়ৰ খবৰে পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইক দুখী কৰি তুলিলে, যাৰ ফলত তেওঁৰ মৃত্যু হয়।
- পূর্ণানন্দৰ পিছত তেওঁৰ পুত্ৰ ৰুচিনাথে বুঢ়াগোহাঁই পদৱী লাভ কৰিছিল যদিও পিতৃৰ নেতৃত্বৰ গুণৰ অভাৱ আছিল।

- মানক প্ৰতিহত কৰিবলৈ আহোমসকলে সৈন্যবাহিনী গঠন কৰিলে যদিও দিহিঙৰ পূব দিশৰ কঠালবাৰীত পুনৰ পৰাজিত হয়।
- পৰাজয়ৰ পিছত ৰুচিনাথ গুৱাহাটীলৈ পলায়ন কৰে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

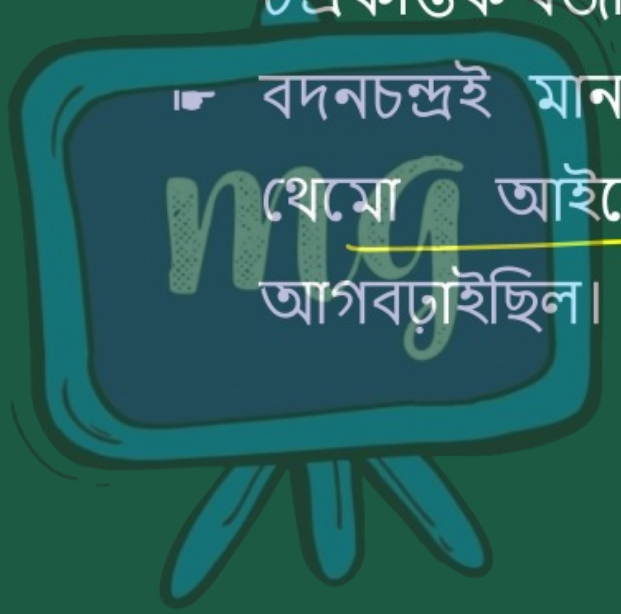
- মানসকলে যোৰহাট দখল কৰিলে, আৰু বদনচন্দ্ৰই নিজকে বৰফুকন বুলি ঘোষণা কৰিলে।
- তেওঁ সৰ্বশক্তিমান হৈ পৰিল, আনহাতে চন্দ্ৰকান্ত নামমাত্ৰ ৰজা হৈ থাকিল।
- ৰাজমাও নুমলীয়ে ৰাজধানীত বিশাল আয়োজনেৰে বদনচন্দ্ৰক আদৰণি জনোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল।

- বদনচন্দ্রক প্রধানমন্ত্রী পাতি 'মন্ত্রী বৰফুকন' নামেৰে এটা নতুন পদৱীৰে তেওঁক অলংকৃত কৰা হয়।
- বদনৰ লগত মান সৈন্যৰ সৈতে দুজন মান লিপিকাৰ আহিছিল তেওঁলোকে মানৰ সামৰিক অভিযান সম্বন্ধে টোকা প্রস্তুত কৰিছিল। টোকাসমূহ - 'বৈশালী হুকং' আৰু 'বৈশালী মুং-ডুন-চুন-খাম'।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- মানসকলে আহোম ৰাজ্যত কিছু সময় থাকি চন্দ্রকান্তক ৰজা হিচাপে ৰাখিছিল।
- বদনচন্দ্রই মান ৰজাক সোণ, ৰূপ, আৰু থেমো আইদেউক উপহাৰ হিচাপে আগবঢ়াইছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

মানৰ দ্বিতীয় আক্ৰমণ ১৮১৯

- মানৰ প্ৰত্যাৱৰ্তনৰ পিছত বদনচন্দ্ৰ সৰ্বশক্তিমান হৈ ইতিমধ্যে মৃত্যু হোৱা পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইৰ সমৰ্থকক অত্যাচাৰ কৰিবলৈ ধৰিলে।
- বৰবৰুৱা আৰু বদনচন্দ্ৰ বৰফুকন ৰ মাজত মতানৈক্যৰ সৃষ্টি হৈছিল ।

- ৰজা চন্দ্রকান্তৰ মাতৃ নুমলী ৰাজমাওৰে বিষয়াসকলৰ সৈতে বদনচন্দ্রক অপসাৰণৰ ষড়যন্ত্র কৰে।
- ৰূপ সিং নামৰ এজন চুবেদাৰে বদনচন্দ্রক হত্যা কৰিছিল।

- ৰজা চন্দ্রকান্তই ৰুচিনাথ বুঢ়াগোহাঁইক গুৱাহাটীৰ পৰা যোৰহাটলৈ উভতি অহাৰ নির্দেশ দিছিল যদিও ৰুচিনাথে ৰজাক আস্থাত লোৱা নাছিল।
- ৰুচিনাথে মান আক্রমণ আৰু পিতৃ পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যুৰ বাবে বদনচন্দ্র আৰু ৰজা চন্দ্রকান্ত দুয়োকে জগৰীয়া কৰিছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

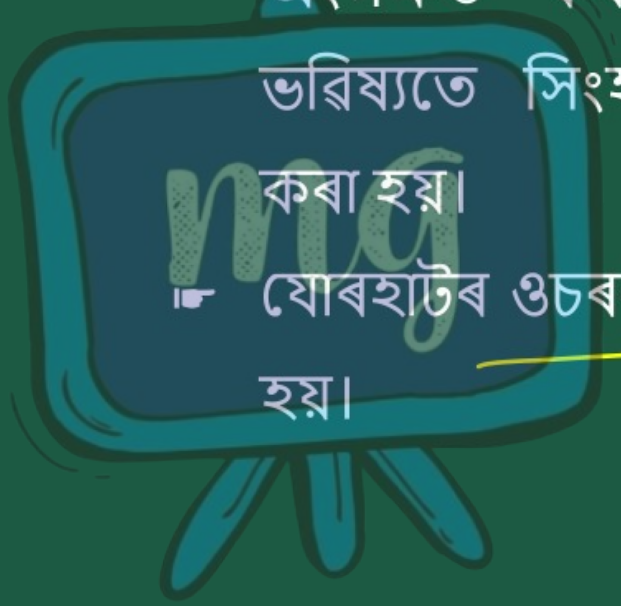
- ব্ৰজনাথ সিংহ আৰু পুৰন্দৰ সিংহৰ সৈতে ৰুচিনাথে হিন্দুস্তানী সৈন্যবাহিনী লৈ যোৰহাটৰ দিশে আগবাঢ়িল।
- চন্দ্ৰকান্ত সিংহই লুকু ডেকাফুকনৰ অধীনত ৰুচিনাথৰ বিৰুদ্ধে এটা বাহিনী পঠিয়াইছিল, কিন্তু লুকুৱে কিন্তু এই বাহিনীটো পৰাজিত হৈছিল লুকু ডেকাফুকন যুদ্ধত নিহত হৈছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- চন্দ্রকান্ত সিংহ পলায়ন কৰাত ৰুচিনাথে স্বৰ্গদেউ ৰাজেশ্বৰ সিংহৰ নাতি ব্রজনাথক নতুন আহোম ৰজা হিচাপে ঘোষণা কৰে।
- ব্রজনাথৰ অংগচ্ছেদ হোৱাৰ বাবে সিংহাসনৰ বাবে অযোগ্য আছিল, সেয়েহে তেওঁৰ পুত্র পুৰন্দৰক ৰজা পতা হৈছিল।

- ৰজা চন্দ্রকান্তক বন্দী কৰি সোঁকাণ কাটি অংগক্ষত কৰা হয়, যাৰ ফলত তেওঁ ভৱিষ্যতে সিংহাসনৰ পৰা অযোগ্য ঘোষণা কৰা হয়।
- যোৰহাটৰ ওচৰৰ তাৰাতলিলৈ নির্বাসিত কৰা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

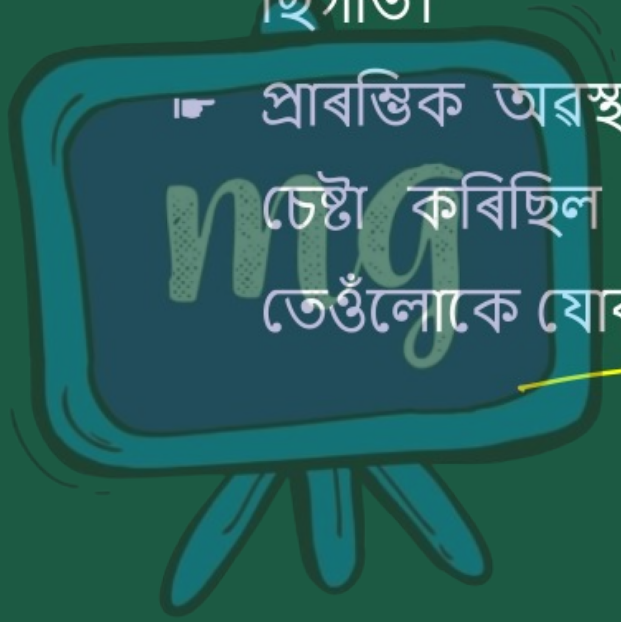
Under CSR Support by
ipca | Foundation

- বদনচন্দ্ৰৰ হত্যা আৰু চন্দ্ৰকান্ত সিংহক উৎখাত কৰা ঘটনাই অসমৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসত এক জটিল ৰূপ ধাৰণ কৰিছিল।
- মান ৰজাই ১৮১৯ খ্ৰীষ্টাব্দত পৰিস্থিতিৰ সুযোগ লৈ আলু মিঙ্গিৰ অধীনত বদনচন্দ্ৰৰ হত্যাৰ প্ৰতিশোধ ল'বলৈ আৰু চন্দ্ৰকান্তক পুনৰ সিংহাসনত বহুৱাবলৈ সৈন্য বাহিনী পঠিয়াইছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- প্ৰথম সংঘৰ্ষ হৈছিল জাঁজীৰ ওচৰৰ ফুলপানী ছিগাত।
- প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত আহোমে শত্ৰুক ৰোধিব চেষ্টা কৰিছিল যদিও সফল নহ'ল, আৰু তেওঁলোকে যোৰহাটলৈ পিছুৱাই গ'ল।

- ৰুচিনাথ বুঢ়াগোহাঁই আৰু ৰজা পুৰন্দৰ সিংহ গুৱাহাটীলৈ পলাই গ'ল, আৰু মানসকলে চন্দ্রকান্তক পুনৰ আহোমৰ সিংহাসনত অধিষ্ঠিত কৰিলে।
- বদনচন্দ্রৰ পুত্রক বৰফুকন কৰা হ'ল, আৰু পাতাল বৰুৱাক বৰবৰুৱা নিযুক্তি দিয়া হ'ল।

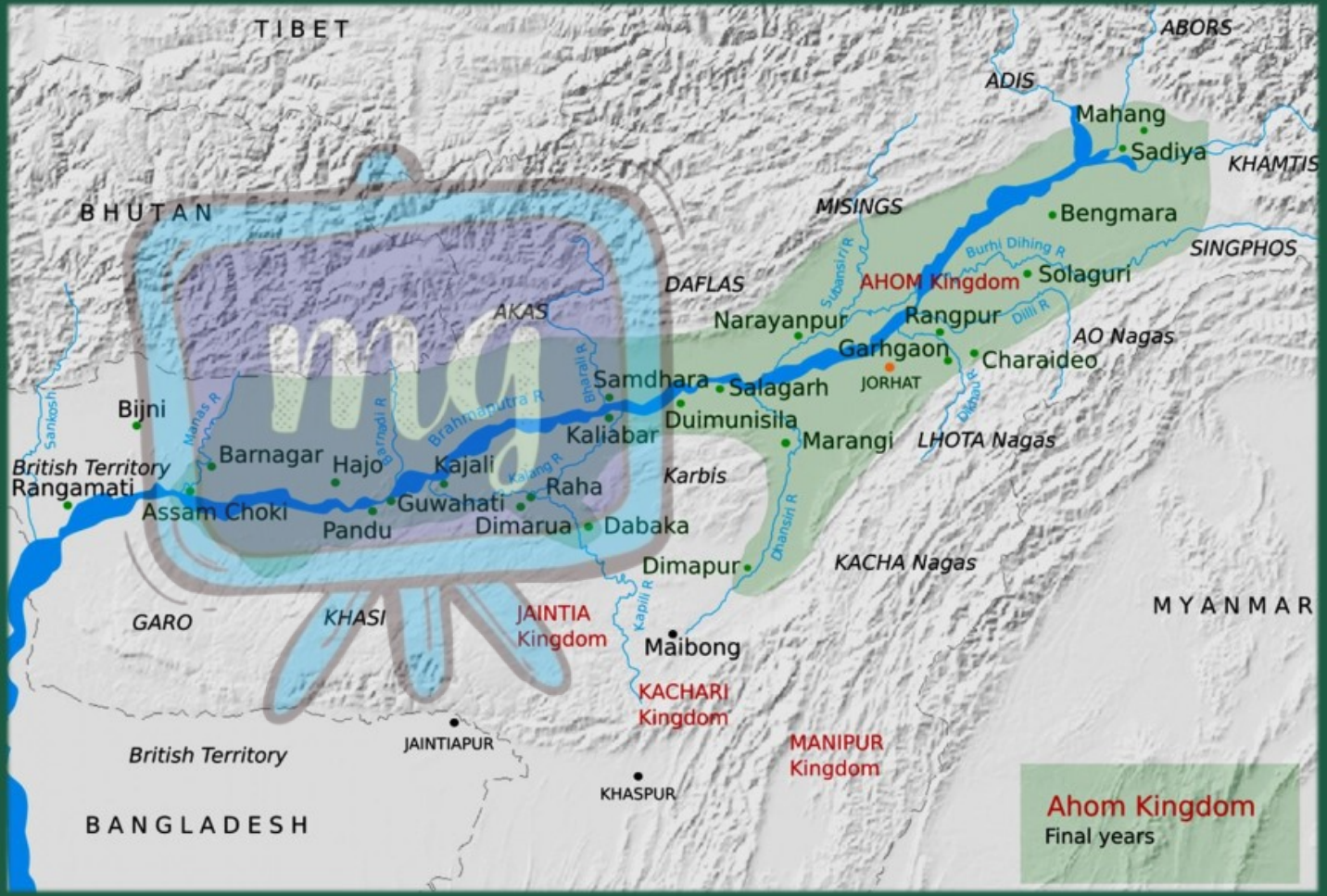
समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- চন্দ্রকান্তই তেওঁক বন্দী কৰিবলৈ সৈন্য পঠোৱা বুলি গম পাই পুৰন্দৰ সিংহই আৰু ৰুচিনাথে ইংৰাজৰ অধীনস্ত বংগলৈ পলায়ন কৰে।
- চন্দ্রকান্তক সহায় কৰিবলৈ মিংগিমাহা তিলোৱাৰ অধীনত মান সৈন্য এৰি আলু মিঙ্গি ব্রহ্মদেশলৈ উভতি যায়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- এইদৰে, বহু ষড়যন্ত্ৰ আৰু আভ্যন্তৰীণ সংঘাতৰ ফলত আহোম সাম্ৰাজ্য দুৰ্বল হৈ পৰিল।
- প্ৰথমে মান আৰু পিছলৈ ব্ৰিটিছে এই দুৰ্বলতাৰ সুযোগ লৈ সাম্ৰাজ্যৰ অৱনতিত অৰিহণা যোগাইছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

মানৰ তৃতীয় আক্ৰমণ ১৮২১

- সিংহাসন গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত চন্দ্ৰকান্ত সিংহই তেওঁলোকৰ পুৰন্দৰ সিংহ আৰু ৰুচিনাথ বুঢ়াগোহাঁইৰ সমৰ্থকক সকলক শাস্তি দি পূৰ্বৰ অপমানৰ প্ৰতিশোধ লয়।
- ইংৰাজে পুৰন্দৰ সিংহ আৰু ৰুচিনাথ বুঢ়াগোহাঁইক সহায়ৰ বাবে আগ্ৰহী নাছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- এই সময়ছোৱাত মানসকল অসমৰ প্ৰকৃত শাসক হৈ পৰিছিল, চন্দ্ৰকান্ত সিংহ তেওঁলোকৰ অত্যাচাৰৰ নিৰৱ দৰ্শক হৈ পৰিছিল।
- মিংগীমাহাৰ প্ৰত্যাৱৰ্তনৰ পিছত চন্দ্ৰকান্তই পাতল বৰবৰুৱাৰ তত্বাৱধানত জয়পুৰত এটা গড় নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰে। মূল উদ্দেশ্য আছিল ভৱিষ্যতে মানৰ আক্ৰমণ ৰোধ কৰাৰ চেষ্টা।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- মান ৰজা বদৌপায়াৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁৰ নাতি বাগদাও ৰাজপাটত বহে।
- তেওঁ অতি নিষ্ঠুৰ প্ৰকৃতিৰ আছিল।
- চন্দ্ৰকান্তই গড় নিৰ্মানৰ দ্বাৰা মানৰ পথ অৱৰোধ কৰাৰ প্ৰচেষ্টাত ক্ষুব্ধ হৈ বাগীদাৰে মিংগিমাহা তিলোৱাৰ অধীনত পুনঃ সেনাবাহিনী পঠিয়াইছিল। এয়া আছিল ১৮২১ চনত তৃতীয়বাৰৰ বাবে মানসকলৰ অসম আক্ৰমণ।

- মানৰ অসম আক্ৰমণত আতংকিত হৈ চন্দ্ৰকান্ত সিংহ গুৱাহাটিলৈ পলায়ন কৰে।
- মান সকলে আহোম সৈন্যক পৰাস্ত কৰি পুনৰবাৰ যোৰহাট দখল কৰে।
- মান সেনাপতিয়ে চন্দ্ৰকান্তক যোৰহাটলৈ উভতিবৰ বাবে হেঁচা প্ৰয়োগ কৰিছিল যদিও, তাৰ পৰিৱৰ্তে তেওঁ ইংৰাজৰ ওচৰত আশ্ৰয় ল'লে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

যোগেশ্বৰ সিংহ

- চন্দ্রকান্ত সিংহই মানৰ নির্দেশ অমান্য কৰি অসমলৈ উভতিবলৈ অস্বীকাৰ কৰাত মানসকলে ১৮২১ খ্ৰীষ্টাব্দত যোগেশ্বৰ সিংহ নামৰ এজন কোঁৱৰক আহোমৰ সিংহাসনত অধিষ্ঠিত কৰে।
- যোগেশ্বৰ সিংহ পুতলা ৰজা আছিল, যাৰ প্রকৃত ক্ষমতা মান সেনাই ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- যোগেশ্বৰ সিংহ "মানে পতা ৰজা" বুলি খ্যাত হৈছিল।
- যোগেশ্বৰ সিংহই ১৮২৫ চনলৈ ৰাজত্ব কৰিছিল।
- মানসেনাই স্বদেশলৈ প্ৰত্যাৱৰ্তন নকৰি অসমৰ আভ্যন্তৰীণ প্ৰশাসনত হস্তক্ষেপ কৰিবলৈ ধৰিলে।

- মানসকলে অতি সোনকালেই নামনি অসমৰ গুৱাহাটী দখল কৰি ইংৰাজ ভূখণ্ডত আশ্রয় লোৱা পদচ্যুত চন্দ্রকান্ত সিংহ, পুৰন্দৰ সিংহ আৰু অন্যান্য বিষয়াসকলক গতাই দিবলৈ ইংৰাজক দাবী জনায়।
- ইংৰাজে এই দাবী নাকচ কৰিলে, যাৰ ফলত মান আৰু ইংৰাজৰ মাজৰ সম্পর্কৰ অৱনতি ঘটিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- চন্দ্রকান্ত সিংহ আৰু পুৰন্দৰ সিংহই পৃথকে পৃথকে ইংৰাজসকলৰ ওচৰত মানৰ পৰা নিজৰ দেশ উদ্ধাৰৰ বাবে সহায়ৰ বাবে আবেদন জনাইছিল।
- ইংৰাজে অস্বীকাৰ কৰাৰ পিছত মানৰ লগত যুঁজিবলৈ বংগৰ ভেৰোণীয়া সৈন্যৰ সহায় ল'লে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- চন্দ্রকান্ত সিংহই প্রথমে সফলতা অর্জন কৰিছিল যদিও অৱশেষত মঁহগড় নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধত পৰাজিত হৈছিল।
- মঁহগড়ৰ যুদ্ধক অসমৰ স্বাধীনতা পুনৰুদ্ধাৰৰ অন্তিম যুদ্ধ বুলি গণ্য কৰা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

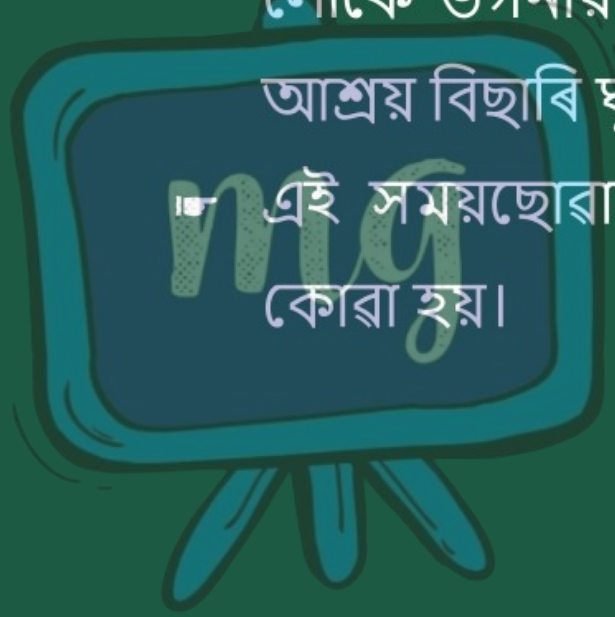
- এই যুদ্ধৰ পিছত অসমৰ শেষ সীমা হাদিৰাচকীত মানৰ সৈতে হোৱা আন এখন যুদ্ধত চন্দ্রকান্ত পুনৰ পৰাজিত হয়।
- এই সময়তে অন্য এজন মান সেনাপতি মিংগীমাহা বন্দুলাৰ আগমনে অসমৰ ওপৰত মান সেনাৰ নিয়ন্ত্রণ আৰু অধিক শক্তিশালী কৰি তুলিলে।

মানৰ দিন

- ১৮২১ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা ১৮২৫ খ্ৰীষ্টাব্দলৈ এই সময়ছোৱা অসমৰ ইতিহাসত 'মানাৰ দিন' বুলি জনা যায়।
- মানসকলে অসমত সন্ত্ৰাসৰ ৰাজত্ব আৰম্ভ কৰিলে, গাঁও লুটপাত আৰু জ্বলাই দিলে, অসহায় লোকৰ ওপৰত অত্যাচাৰ চলালে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- দুখ-কষ্ট সহ্য কৰিব নোৱাৰি বহু অসমীয়া লোকে ভগনীয়া হৈ অসম এৰি অন্য ঠাইলৈ আশ্রয় বিছাৰি ঘূৰি ফুৰিছিল।
- এই সময়ছোৱাক 'মান ভগনৰ দিন' বুলিও কোৱা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- এই সময়ছোৱাত অসমৰ কৃষি, বাণিজ্য, সামাজিক জনজীৱন সকলো ক্ষেত্ৰত ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছিল।
- মান বেশত অন্য কিছুমান মানুহেও অসমীয়াৰ ওপৰত অত্যাচাৰ চলাইছিল।
- দুৰ্যোগৰ সময়ত সদায় লুণ্ঠনত লিপ্ত হোৱা সুবিধাবাদী থাকে।
- মানৰ আক্ৰমণৰ সময়তো অনেক দেশীয় মানুহে ছদ্মৱেশী মান হৈ অনেক উপদ্ৰৱ কৰিছিল।

- সাধাৰণতে মান আক্ৰমণৰ বাবে বদনচন্দ্ৰ ৰৰফুকনক জগৰীয়া কৰা হয়।
- বহুতে বিশ্বাস কৰে যে বদনচন্দ্ৰই যদি মানক নিমন্ত্ৰণ নকৰিলেহেঁতেন তেন্তে আক্ৰমণ নহ'লহেঁতেন।
- একাংশ পণ্ডিতৰ মতে পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইও সমানেই দায়ী আছিল, যিহেতু বদনচন্দ্ৰই পূৰ্ণানন্দৰ স্বেচ্ছাচাৰিতাৰ অন্ত পেলাবলৈহে মানৰ সহায় বিচাৰিছিল।

☛ কিন্তু আভ্যন্তৰীণ বিষয়ত হস্তক্ষেপ কৰিবলৈ বাহ্যিক শক্তিক আমন্ত্রণ জনোৱাটো উচিত নাছিল, এয়া অনৈতিক কার্য আছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

মানৰ অসম আক্ৰমণৰ ফলাফল

১. মানৰ অসম আক্ৰমণে অসমত আহোমৰ ছশ বছৰীয়া ৰাজত্বৰ অৱসানৰ পথ মুকলি কৰি দিছিল।

২. আহোম স্বৰ্গদেউসকল অস্থায়ীভাৱে হ'লেও ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাৰ তলতীয়া হৈ পৰিছিল।

3. আহোম ৰজাসকল নামমাত্ৰ শাসক হৈছিল, আৰু তেওঁলোকৰ সামৰিক শক্তি নিঃশেষ হৈছিল, যাৰ ফলত দেশত ৰাজনৈতিক অস্থিৰতাৰ সৃষ্টি হৈছিল।

☛ সিংহাসন প্ৰাপ্তিৰ বাবে চলা আভ্যন্তৰীণ সংঘাতে আহোম ৰাজতন্ত্ৰক কোঙা কৰিছিল।

☛ চন্দ্ৰকান্ত সিংহ আৰু পুৰন্দৰ সিংহই ব্ৰিটিছ ভূখণ্ডলৈ পলায়ন কৰে, আনহাতে মন্ত্ৰী আৰু বিষয়াসকলে দেশ ৰক্ষা কৰাত ব্যৰ্থ হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- মানৰ অসম আক্ৰমণে অসমৰ উঁৰলি যোৱা শাসন ব্যৱস্থা নিঃশেষ কৰিছিল।

৪. মানৰ আগ্ৰাসনে অসমৰ অৰ্থনীতি নষ্ট কৰি পেলালে—

- উৎপাদন হ্ৰাস পালে, ব্যৱসায়ীসকলে ব্যৱসায় বন্ধ কৰিলে, গাঁৱৰ জনসংখ্যা হ্ৰাস পালে।
- গাঁও আৰু কৃষিভূমি পৰিত্যাগ কৰি বহু লোকে চুবুৰীয়া পাহাৰ আৰু দেশলৈ পলায়ন কৰে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- মান আগ্রাসনৰ ফলত ইংৰাজ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে অসমত হস্তক্ষেপৰ সুযোগ পাইছিল।
- অসমত মানৰ উপস্থিতিয়ে ইংৰাজৰ বাবে ভাবুকি কঢ়িয়াই আনিছিল, যাৰ ফলশ্রুতিত প্রথম ইংগ-বার্মা যুদ্ধ (১৮২৪-১৮২৬) হৈছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
समग्र शिक्षा

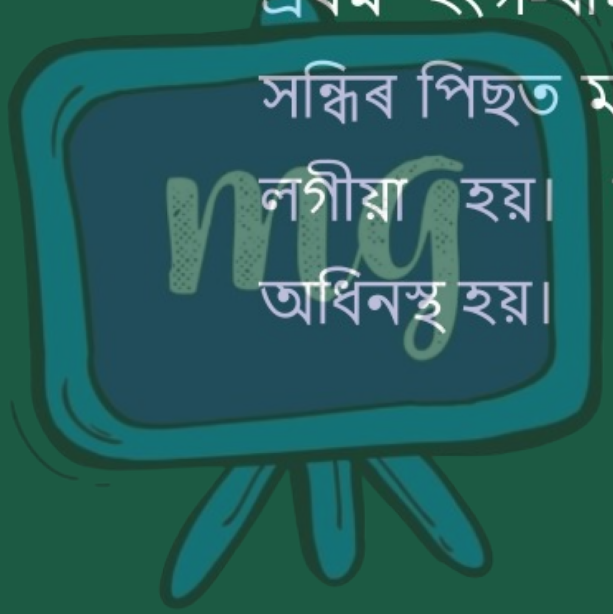
Under CSR Support by
ipca | Foundation

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

☛ ইয়াণ্ডাবু সন্ধি স্বাক্ষৰিত হোৱাৰ লগে লগে প্ৰথম ইংগ-বাৰ্মা যুদ্ধৰ অন্ত পৰিল। এই সন্ধিৰ পিছত মানসকলে অসম ত্যাগ কৰিব লগীয়া হয়। অসম সম্পূৰ্ণৰূপে বৃটিছৰ অধিনস্থ হয়।

মূল্যায়ন

১। যোগেশ্বৰ সিংহ ...মানে পভা ৰজা... ৰজা বুলি খ্যাত হৈছিল।

মূল্যায়ন

২| প্রথম ইংগ-বার্মা যুদ্ধ কেতিয়া হৈছিল ?

ক ১৮২৪-১৮২৬ চন

খ ১৮২১-১৮২৫ চন

গ ১৮১৭-১৮১৯ চন